

سیاست ما در قبال «ان.جی.او» ها در کردستان

مصاحبه صلاح مازوجی با نشریه پیشرو

پیشرو: رفیق صلاح در سال‌های اخیر شمار زیادی از سازمان‌های مستقل غیردولتی یا با اصطلاح رایج «ان.جی.او» ها در کردستان و در سطح سراسری در ایران تشکیل شده اند، و طیف بسیار وسیعی از عرصه‌های مختلف زندگی اجتماعی از مسائل مربوط به مبارزات زنان برای کسب حقوق برابر با مردان گرفته تا دفاع از حقوق بشر بطور کلی و یا حتی خدمت محدود به اعضای خود سازمان و غیره را در بر گرفته است. گستردگی این حرکت باعث شده است که حتی دولت نیز به فکر نفوذ در این تشکل‌ها باشد و آنرا به عرصه مهمی از کار خود تبدیل کند. با این مقدمه نخستین سؤال ما اینست که جریان ما بعنوان یک گرایش سیاسی رادیکال در ایران و یک حضور اجتماعی مؤثر در کردستان، این جنبش کم و بیش خودبخودی را چگونه ارزیابی می‌کند؟

صلاح مازوجی: واقعیت این است در جوامعی مانند ایران که خفقان سیاسی حاکم است و رژیم برای پیشبرد حاکمیت خود مدام دست اندرکار ایجاد ابزارهای سازمانی ویژه خود است، عینیت جنبش‌های اجتماعی در صحنه سیاسی جامعه و وجود مبارزه و اعتراضات هرروزه علیه زور و سرکوب و بیعدالتی‌های اجتماعی همواره زمینه اجتماعی و سیاسی شکل‌گیری و عروج تشکل‌ها و سازمانهایی را که مستقل از دولت در دل این اوضاع منافع مردم را تعقیب کنند بوجود می‌آورد. سازمان‌ها و تشکل‌هایی که با درک توازن قوای موجود میان جبهه مبارزه مردم و رژیم، شرایط فعالیت علنی و توده‌ای خود را تامین می‌کنند. ایجاد این تشکل‌ها بویژه در کردستان که رژیم در آن هیچ پایگاهی ندارد و از همان ابتدا پیشبرد سیاست‌هایش با سد اعتراض و مقاومت مردم روبرو بوده است از زمینه‌های مادی برخوردار است.

سربرآوردن ده‌ها تشکل و سازمان توده‌ای در کردستان که تحت عناوین مختلف، سازمان دفاع از حقوق زنان، جمعیت‌های دفاع از حقوق کودکان، اکیپ‌های کوهنوردی و نهادهای مبارزه با گسترش اعتیاد و سازمان‌های دفاع از محیط زیست که دخالتگری در عرصه‌های مختلف زندگی اجتماعی را در بر می‌گیرند در شهرهای کردستان در همین راستا باید مورد ارزیابی قرار گیرد.

غالب این نهادها در کردستان مستقل از دخالت‌های دولت شکل گرفته اند و دولت دخالتی در تعیین ساختار سازمانی و تعیین مکانیسم‌های تصمیم‌گیری آن ندارد. بیشتر این تشکل‌ها حتی اجازه رسمی دولتی هم ندارند، تنها با اتکا به نیروی مردم که حول اهداف مشترک جمع شده اند موجودیت خود را اعلام کرده و به شیوه علنی فعالیت‌های خود را پیش می‌برند. در عین حال

البته "ان.جی.او" هایی وجود دارند که به ابتکار رژیم تشکیل شده‌اند.

تشکل‌های واقعا غیردولتی از این نوع در سطح جهان و بویژه در کشورهای غربی نقش چشمگیری در مبارزه علیه تبعیضات جنسی، نژاد پرستی، قومیت ستیزی، دفاع از حقوق کودکان و مبارزه برای جلوگیری از نابودی و فرسایش محیط زیست داشته‌اند. این نهادهای غیردولتی با قدرت و ظرفیتی که در ایجاد همبستگی و بسیج توده‌ای داشته‌اند در عرصه‌های مختلف دولت‌ها را به چالش کشیده‌اند و نقش قابل توجهی در مبارزه میلیونی علیه جنگ و میلیتاریسم، علیه فقر و بی‌عدالتی و برای تامین صلح جهانی داشته‌اند. "ان.جی.او" ها در روند سازماندهی و پیشبرد این مبارزات در مقابله با تعرضات دولت‌های سرمایه داری غربی به سطح رفاه و معیشت مردم و دستاوردهای اجتماعی آنها نقش مهمی ایفا کرده و به دمکراتیزه کردن این جوامع کمک کرده‌اند.

با اینهمه نباید فراموش کرد که بدنبال تکوین سیستم نئولیبرالیسم اقتصادی که واکنشی بود به بحران سرمایه داری و بحرانی که اقتصاد دولت‌های رفاه را فراگرفته بود، در دو دهه آخر قرن بیستم دولت‌های بورژوایی دست در دست شرکت‌های چند ملیتی فعالیت‌های گسترده‌ای را برای کنترل جنبش‌های اجتماعی از طریق "ان.جی.او" ها سازمان دادند. بدنبال بحران و رکودی که در اواسط دهه ۱۹۷۰ اقتصاد سرمایه داری غربی را فرا گرفت، کاهش دادن هزینه‌های عمومی به محور سیاست‌های اقتصادی دولت‌های غربی تبدیل شد، که اجرای این سیاست‌ها بدون کاهش دستمزدهای واقعی و تعرض گسترده به هزینه خدمات اجتماعی و رفاهی، آموزش و پرورش و بهداشت و حقوق اتحادیه‌های کارگری ممکن نبود. این سیاست‌ها که با خصوصی سازی‌های گسترده صنایع و افزایش توانایی شرکت‌ها و کمپانی‌های بزرگ خصوصی در تشدید بی‌حقوقی و استثمار کارگران و با گسترش فقر و نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی همراه بود، نمی‌توانست عوارض عدیده اجتماعی بدنبال نداشته باشد.

مقابله با عوارض و پیامدهای نئولیبرالیسم اقتصادی در همه جا زمینه رشد جنبش‌های اجتماعی و تشدید مبارزه علیه فقر و بی‌خانمانی، علیه تبعیضات جنسی و نژادی، علیه آسیب‌های اجتماعی، علیه جنگ و ویرانی و علیه سیاست بازپسگیری خدمات اجتماعی در زمینه آموزش و پرورش و بهداشت عمومی و... را فراهم آورد.

این واقعیات عینی که می‌توانست جنبش‌های انقلابی بدنبال داشته باشد، ایدئولوگ‌های نظام نئولیبرالی را بر آن داشت که برای مقابله با توفان‌های اجتماعی که پیامدهای سیاست‌های نئولیبرالی زمینه‌های عینی آن را تشدید کرده بود نقشه بریزند. از همین رو استراتژیستین‌ها و برنامه‌ریزان الگوی اقتصاد نئولیبرالی با دستاویز قراردادن اهداف جنبش‌های اجتماعی تلاش کردند تا

این جنبش‌ها را به کنترل خود در آورند، سازمان دادن برخی از نهادها و آژانس‌های بین‌المللی، شکل‌دهی و گسترش «ان.جی.او»ها که تحقق همین خواست‌ها و مطالبات جنبش‌های اجتماعی را در سرلوحه اهداف و برنامه کار خود قرار دادند را باید در چارچوب و راستای همین استراتژی نئولیبرالی بررسی کرد.

جنبش‌های اجتماعی که بنابه ماهیت‌شان، بالقوه از این ظرفیت برخوردارند که در ادامه حرکت خود به ریشه مصائب دست ببرند، اما از طریق نهادهای مانند «ان.جی.او»ها به مسیر سازش و همکاری با نهادهایی دولتی و شرکت‌های خصوصی برای "تخفیف" این مصائب کشانده میشوند. در این مسیر تمام تلاش‌ها با این هدف صورت می‌گیرد که نظام سرمایه‌داری را بعنوان مسبب این مصائب از زیر ضرب خارج سازند و "سازمان‌های غیردولتی" «ان.جی.او»ها را بعنوان ارگان مشارکت مردم در تعیین سرنوشت جامعه‌ها بزنند. یعنی در واقع از طریق «ان.جی.او»ها اعتراض مردم به نابرابری‌ها، بی‌عدالتی‌های اجتماعی را به کنترل خود در آورند.

در ایران در دوره ریاست جمهوری خاتمی شماری «سازمان‌های غیردولتی» به ابتکار دوم خردادی‌ها اساساً بمنظور کنترل جنبش‌های اجتماعی ایجاد شدند. اگر در دوره ریاست جمهوری رفسنجانی تحت شعار توسعه اقتصادی پایه‌های اقتصاد نئولیبرالی ریخته شد، در دوره خاتمی شعار توسعه سیاسی و ایجاد جامعه مدنی می‌بایست روبروی فرهنگی و حقوقی و قضائی جامعه را با نیازهای اقتصاد نئولیبرالی انطباق دهد. ایجاد "سازمان‌های غیردولتی" با تشویق و زیر نظر دولت جمهوری اسلامی بخشی از فرایند توسعه اقتصادی و سیاسی براساس پاسخگویی به نیاز همین مدل اقتصاد نئولیبرالی بود طی این سال‌ها شمار زیادی از سازمان‌های "غیردولتی" تحت عناوین انجمن‌ها، تشکل‌ها و نهادهای دفاع از حقوق زنان و یا جمعیت‌های مبارزه ملی با اعتیاد توسط عناصر وابسته به حکومت اسلامی و با پشتوانه مالی خود دولت بوجود آمدند. (*)

ایجاد این نوع تشکل‌ها از یک طرف به نمایش گذاشتن تغییرات در فضای جامعه برای عادی کردن مناسبات با غرب و تشویق سرمایه‌گذاری غربی را مد نظر داشت، از طرف دیگر دولت جمهوری اسلامی مانند تمامی دولت‌های دیگر برای جذب کمک‌های بلاعوض سازمان‌های بین‌المللی نیازمند «ان.جی.او»ها می‌باشد، بعنوان نمونه جهت اجرای پروژه سامانده حاشیه شهرها از طرف بانک جهانی نظارت و تایید نهاد «ان.جی.او»ها جزو بندهای اساسی بانک جهانی است. بنا به نوشته اولین شماره "یانه" ویژه نامه داخلی تشکل‌های غیردولتی استان کردستان که در خرداد ماه ۱۳۸۴ انتشار یافته است این طرح اکنون در ایران در حال اجراست و «ان.جی.او»ها مانند چشم و گوش صادق بانک جهانی عمل می‌کنند. بانک جهانی از این طریق می‌خواهد وانمود کند که خدمات

رسانی به حاشیه شهرها را با مشارکت دادن سازمان‌های غیر دولتی پیش می‌برد. (***)

با این همه "سازمان‌های غیر دولتی" «ان.جی.او»های دست‌ساز دولت در ایران نیز در اساس با هدف کنترل جنبش‌های اجتماعی پا به عرصه وجود نهادند. این تصادفی نبود که بسیاری از این سازمان‌های غیر دولتی در شکل انجمن‌ها و سازمان‌های دفاع از حقوق زنان با تیراژ بالای نشریات‌شان به مبلغ و مروج فیمینیسم اسلامی در درون جنبش زنان تبدیل شدند. فیمینیسم اسلامی آلترناتیو اصلاح طلبان حکومتی برای مهار و کنترل جنبش حق طلبانه زنان بود. بنابراین بسیاری از "سازمان‌های غیردولتی" که از خرداد ۱۳۷۶ شکل داده شدند و هنوز هم به فعالیت خود ادامه می‌دهند به ابتکار خود دولت و بوسیله وابستگان به حکومت ایجاد شدند.

اما همانطور که قبلاً گفتیم حساب این تشکل‌های دولتی را باید از آن دسته از تشکل‌هایی که در بیشتر شهرها مستقل از دخالت‌های دولتی شکل گرفته، یعنی دولت هیچ دخالتی در تعیین ساختار سازمانی و تعیین مکانیسم‌های تصمیم‌گیری آن ندارد، و تنها با اتکا به نیروی توده‌های مردمی که حول اهداف مشترک جمع شده‌اند موجودیت خود را اعلام کرده و به شیوه علنی فعالیت‌های خود را پیش می‌برند باید جدا کرد.

این را هم بگویم که گرایش‌های مختلف سیاسی و اجتماعی در شکل‌گیری این تشکل‌ها و فعالیت‌های آن دخیل هستند. اگر گرایش رادیکال‌تلاش دارد تا افق سوسیالیستی را پیش روی فعالیت این تشکل‌ها قرار دهد، گرایش لیبرالی با راه حل‌های نیم‌بندش تلاش می‌کند تا این حرکات را در چهار چوب قوانین جمهوری اسلامی محصور دارد و یا گرایش ناسیونالیستی از زاویه نگرش ملی‌جهانشمولی مطالبات این جنبش‌ها را نادیده گرفته و به همه چیز مهر ملی می‌زند.

پیشرو: شما از وجود گرایش‌های رادیکال در دل این حرکت صحبت کردید. آیا بنظر شما «ان.جی.او»ها در واقع به سرپل فعالیت‌های حزبی تبدیل می‌شوند؟ آیا ابزاری برای فعالیت‌های حزبی یا احزاب معین هستند؟

صلاح مازوجی: من از گرایش رادیکال بعنوان یک گرایش سیاسی و بازتاب گرایش اجتماعی معینی در کردستان صحبت کردم که در شکل‌گیری تشکل‌های واقعاً غیر دولتی نقش دارند. طبیعی است در جامعه‌ای که ۲۶ سال سابقه رو دروئی با وحشی‌گری‌های جمهوری اسلامی و سیاست‌های مبتنی بر آپارتاید جنسی و بی‌حقوقی و تحقیر هر روزه توده‌های مردم را دارد، در جامعه‌ای که در اعماق خود می‌جوشد و گرایش‌های اجتماعی مختلف در هیبت نیروها و احزاب سیاسی با سابقه تبلور

پیدا کرده‌اند، گرایش رادیکال درون این جامعه که در فعالیت فعالین و پیشروان این جنبش خود را نشان می‌دهد نمی‌توانند نسبت به سرنوشت جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند بی‌تفاوت باشند. زمانی که مردم شهرهای کرمانشاه، سنندج و سقز می‌بینند که رژیم با گستراندن سازمانیافته اعتیاد به مواد مخدر جوانانشان را نابود می‌کند و جامعه را به تباهی می‌کشاند، طبیعی است که دست به دست هم دهند و تشکل و نهادهایی را در سطح شهر و محلات برای مقابله با این سیاست رژیم ایجاد کنند. زمانی که بی‌حقوقی و تحقیر هر روزه زنان به امری نهادینه تبدیل شده است، فعالین جنبش زنان با درک روشن که از خواست‌ها و مطالبات این جنبش دارند پا به جلو می‌گذارند و سازمان‌های دفاع از حقوق زنان را ایجاد می‌کنند. هیچکدام از این تشکل‌ها حزبی نیستند و قرار نیست در آینده هم به سرپل فعالیت‌های حزبی تبدیل شوند. اینکه این تشکل‌ها به چه نوع و چه شیوه‌ای رابطه خودشان را با احزاب و نیروهای سیاسی تعیین می‌کنند امر خودشان است، آنچه روشن است رابطه سیاسی و معنوی گرایش رادیکال درون این تشکل‌ها با کومه‌له است که این رابطه سیاسی و معنوی بهیچوجه تاثیری بر استقلال تشکیلاتی این تشکل‌ها ندارد.

پیشرو: آیا «ان.جی.او»‌های مورد نظر شما که در متن جنبش‌های اجتماعی پیشرو ایجاد می‌شوند و به فعالیت می‌پردازند برای پیشبرد امر خود می‌توانند کاملاً علنی کار باشند؟

صلاح مازوجی: نقطه قوت تشکل‌های واقعا غیردولتی در توده گیر بودن و علنی بودن فعالیت‌هایشان است. «ان.جی.او»‌ها برای تضمین ادامه کاری خود نباید به کار و فعالیت مخفی روی آورند، «ان.جی.او»‌ها با پرداختن به کار و فعالیت مخفی ظرفیت بسیج توده‌ای و علنی بودن فعالیت را از دست می‌دهند. رژیم جمهوری اسلامی در مقابله با توده‌های مردم معترض همواره تلاش می‌کند که توده‌های مردم را از رودروئی آشکار به عقب بنشانند، و فعالین و پیشروان و سازمان‌های توده‌ای آنها را به فعالیت مخفی سوق دهد. رژیم برای رسیدن به این منظور به حربه‌های متفاوتی متوسل می‌شود، از دستگیری، شکنجه، زندانی کردن، و اعدام فعالین گرفته تا تطمیع و دادن وعده‌های تو خالی. رژیم در بسیاری از مواقع تلاش می‌کند که با ایجاد و گسترش فضای ترس و وحشت، توده‌های معترض مردم را تحت فشار روحی و روانی قرار دهد، و پتانسیل مبارزاتی آنها را محدود کند و از این طریق امکان مبارزات توده‌ای و رودروئی‌های آشکار و علنی را از بین ببرد، یا با دادن و عده‌های تو خالی و در انتظار نگاه داشتن آنان در واقع یک جنگ فرسایشی را به مردم تحمیل کند و آنان را چنان فرسوده کند که دست از مبارزه و اعتراض بردارند.

برای مقابله با این سیاست و روش های رژیم، فعالین و پیشروان متشکل در «ان.جی.او»ها باید تلاش کنند با درک درستی که از توازن قوای موجود در جامعه دارند، مطالبات، خواست ها و شعارهایشان را با زبان مناسب و در چهار چوب های چنان مشروع و اجتماعی بیان دارند که بتوانند حول این خواست ها و شعارها بیشترین توده ها را بسیج کنند. بیان خواست ها و طرح شعارها در چهارچوب های مشروع اجتماعی و با زبان مناسب. بسیج و پیشتیبانی توده های مردم را سهل تر و آسان تر می کند.

در واقع همین پناه بردن به توده های مردم و بسیج آنان است که ادامه کاری این تشکل ها را در هر شرایط تضمین می کند. پرداختن به کار و فعالیت مخفی برای ادامه کاری «ان.جی.او»ها با فلسفه وجود این تشکل ها مغایرت دارد.

پیشرو: بدون شک دولت هم مایل است که در این سازمان های مستقل نفوذ کند، با چه مکانیسمی باید جلو آن را گرفت؟

صلاح مازوجی : قبلا گفتم که بعض از این سازمان ها بویژه در خارج از کردستان با ابتکار عناصر و مهره های وابسته به رژیم، زیر نظر و با پشتوانه مالی رژیم تشکیل شده اند، این سازمان ها هر چند تحت نام تشکل های غیر دولتی «ان.جی.او»ها هم فعالیت کنند، اما در واقع نهادهای وابسته به رژیم هستند با هدف به انحراف کشاندن و کنترل اعتراضات مردم ایجاد شده اند. این تشکل ها فاسد و ضد مردمی هستند. این تشکل ها را همه از روی شناختی که از گردانندگان شان دارند و سیاست های حاکم بر آنها از تشکل های واقعا غیردولتی تمیز می دهند. برای مثال خانه کارگر یا شوراهای اسلامی یا نهادی تحت عنوان «حمایت از حقوق بشر اسلامی» که در سال های اخیر ایجاد شد ، را همه می شناسند.

اما رژیم برای ضربه زدن به تشکل های مستقل از فرستادن عناصر نفوذی و خبرچین به درون آنها غافل نیست. و این کار در کردستان به بخشی از وظایف روتین اداره اطلاعات رژیم تبدیل شده است. دولت با فرستادن عناصر خود به درون این سازمان ها تلاش می کند و می خواهد به فعالیت این تشکل ها لطمه زده و اگر توانست این حرکات را از هر گونه محتوای مبارزاتی خالی کند. در چنین شرایطی سازماندهندگان «ان.جی.او»ها و توده هایی که در آن گرد آمده اند باید نهایت حساسیت را نسبت به ورود همچون عناصری به درون «ان.جی.او»ها از خود نشان دهند و نگذارند همچون کسانی به درون صفوف آنها راه یابند.

چنانچه عناصری از مهره های اطلاعاتی رژیم به درون تشکل های واقعا غیر دولتی راه یافتند، این تشکل ها می توانند با اتخاذ سیاست ها و عملکرد رادیکال، و ایجاد مکانیسم شورایی و دخالت دادن مستقیم همه اعضای تشکل در تعیین سیاست ها و ارگانهای اجرائی تشکل حضور این عناصر رژیم را بی اثر و خنثی نمایند.

پیشرو: آیا به این ترتیب می شود گفت که «ان.جی.او» ها تشکل های غیرسیاسی هستند؟

صلاح مازوجی: به هیچ وجه، فلسفه وجودی و محتوی واقعی فعالیت «ان.جی.او» ها در واقع سیاسی است. هر کدام از عرصه های متنوع زندگی اجتماعی و فعالیت هایی که بدان اشاره شد را در نظر بگیریم، می بینیم که این تشکل ها برای پیشبرد این فعالیت ها، در اولین قدم باسیاست ها و قوانین جمهوری اسلامی در می افتند، ده ها «ان.جی.او» را در نظر بگیرید که اهداف خود را مبارزه در راه تامین برابری واقعی بین زن و مرد تعریف کرده اند. اینها بدون در افتادن با رژیم اسلامی که بانی بی حقوقی زنان و تحقیر هرروزه شان است نمی توانند سخنی از دفاع از حقوق زنان به میان آورند، مخالفت با قوانین و سیاست های زن ستیز جمهوری اسلامی آنان را عملا به مبارزه و رودروئی سیاسی می کشاند، ده ها جمعیت، کانون و بنکته هایی که بمنظور مقابله با گسترش اعتیاد در سطح شهرها تشکیل می شوند در اولین قدم از فعالیت های خود با مانع تراشی ادارات و نهادهای دولتی روبرو می شود، یکی از عرصه های فعالیت اینها فشار آوردن به رژیم برای مجازات عاملین پخش مواد مخدر است که از عوامل خود رژیم هستند، تمام عرصه های مبارزه علیه بی حقوقی کودکان، برای کسب حقوق اجتماعی جوانان، دفاع از محیط زیست و...به مقابله با سیاست های رژیم اسلامی می انجامد، بنابراین اگر تشکل های واقعا غیردولتی بخواهند به اهدافشان وفادار بمانند نمی توانند غیرسیاسی باشند، اتفاقا همین سیاسی بودن و مضمون فعالیت آنهاست که این تشکل ها را توده گیر می کند، در افتادن آنها با سیاست های دولت است که منجر به بازشدن فضای سیاسی جامعه می شود.

همینکه «ان.جی.او» ها به محیط آموزشی تبدیل می شوند، انسان ها را از انزوای فردی بیرون می کشند و قدرت جمعی آنها را به خودشان می باورانند، و آنها را برای مبارزه در جهت تحقق اهدافشان آماده می کنند خود یک اقدام سیاسی است.

پیشرو: ساختار تشکیلاتی «ان.جی.او» ها چگونه باید باشد؟

صلاح مازوجی: تشکل های واقعا غیردولتی سازمان هایی هستند که در دل جنبش های اعتراضی شکل می گیرند. غالبا این سازمان ها هیچ اساسنامه ی از پیش تدوین شده ای ندارند، با اتکا به ضوابط اولیه ساده ای شکل می گیرند و بنا به نیازهای مشخص در عمل مواد ضروری را به آن اضافه می کنند و در هر حال اصل بر این است که از درگیر کردن خود در مواد پیچیده اساسنامه ای و دست و پاگیر و بوروکراتیک خودداری کنند. فعالین و پیشروان اعتراضات با اتکا به مشارکت دادن توده ای هر چه بیشتری از مردم در پروسه ایجاد این تشکل ها آنها را بر پا می کنند و موجودیت شان را اعلام می کنند. در توافق عمومی بر سر یک سری ضوابط ساده کار خود را شروع می کنند. تصمیمات را در نشست های عمومی اتخاذ می کنند در همین نشست ها تقسیم کار می کنند و جمعی را هم برای پیگیری اجرای تصمیمات انتخاب می کنند، باید دخالت مستقیم همه اعضا در تصمیم گیری ها و در حیات سیاسی «ان.جی.او» به فرهنگ عمومی همه اعضا آن تبدیل شود. به تدریج که فعالیت گسترده تر می شود و وظایف بیشتری را در دستور کار خود قرار می دهند، سازمان «ان.جی.او» ها نیز پیچیده تر می شود، و فعالین آن هم تجارب بیشتری کسب می کنند و راه حل مشکلات را در عمل یاد می گیرند، ضوابط کاری کم کم تکمیل می شود و می توانند اساسنامه هم داشته باشند.

پیشرو: این تنها دولت نیست که سعی می کند برای کنترل جنبش های اجتماعی از این «ان.جی.او» ها استفاده کند که سیاست در قبال آن قبلا روشن گردید، در عین حال گرایشات اصلاح طلبی غیردولتی وارد فعالیت در این سازمان ها می شوند، بعلاوه ممکن است اساسا «ان.جی.او» هایی که این گرایشات تماما در آنها مسلط هستند بوجود بیایند، سیاست اصولی در برخورد به این پدیده چگونه بایستی باشد؟

صلاح مازوجی: همانطور که وجود و تقابل گرایشات سیاسی مختلف در درون جنبش های اجتماعی یک واقعیت انکار ناپذیر است و ما در درون جنبش کارگری، جنبش زنان، جنبش کردستان و جنبش جوانان شاهد تقابل گرایش سوسیالیستی، با لیبرالیسم بورژوازی هستیم و در واقع این توازن قوای میان گرایشات سیاسی مختلف در این جنبش هاست که بطور عینی میسر حرکات این جنبش ها را تعیین می کند. در درون سازمان های واقعا غیردولتی هم بازتاب تقابل این گرایشات را می بینیم. در اینجا گرایش سوسیالیستی نه تنها با اعلام مواضع و شعارهای رادیکال بلکه باید با ارائه سیاست ها و راه

حل های عملی روشن حقانیت خود را نشان دهد. فعالین سوسیالیست در درون «ان.جی.او» ها تنها در یک تقابل سیاسی و فکری و ارائه راه حل های عملی که پیشروی حرکت را تضمین کند است که می توانند گرایش لیبرال یا اصلاح طلب بورژوازی را عقب برانند.

در این تقابل فکری و سیاسی نباید تنها به اعلام مواضع اکتفا کرد، باید اقناع و آگاهگری مخاطبین و توده هایی که در «ان.جی.او» ها گرد آمده اند را هدف قرار داد، باید آنها را از زیر تاثیرات ایده های لیبرالی رها ساخت و موجبات اعتلا فکری توده ها را فراهم ساخت. در این نبرد تنها اثبات حقانیت تاریخی سوسیالیسم کافی نیست، بلکه باید درست و کارساز بودن راه حل های عملی را که سوسیالیست ها، روزانه در پیش پای جنبش قرار می دهند را نیز در تجربه عملی به اثبات رساند، تنها در این صورت است که می توان حرکت «ان.جی.او» ها را در مسیری قرار که به ریشه مسائل دست ببرند.

پیشرو: هزینه فعالیت های «ان.جی.او» ها چگونه تامین می شود؟

صلاح مازوجی: نباید این را از نظر دور داریم که گاهی دولت سعی می کند با اختصاص بودجه و کمک مالی به «ان.جی.او» ها بر روند حرکت این تشکل ها تاثیر بگذارد و آنها را غیر مستقیم در مسیری قرار دهند که به اهداف رژیم خدمت کند. در کشوری مانند ایران و با ماهیتی که این رژیم دارد «ان.جی.او» ها بهیچوجه نباید به لحاظ مالی به دولت وابستگی داشته باشند. رژیم بطور قطع برای بدنام کردن این گونه سازمان ها و یا فعالین و گردانندگان آنها به شایعه پراکنی و حتی دسیسه چینی روی می آورد. بنابر این حساب و کتاب مالی «ان.جی.او» ها باید بسیار روشن و شفاف باشد و در دسترس همگی اعضا قرار گیرد. این موسسات یعنی «ان.جی.او» ها باید کاملاً و مطلقاً غیرانتقاعی باشند. باید این موسسات حتی المقدور کم هزینه باشند، به کمک اعضا، کمک های مردمی و یا کمک تشکل های واقعاً غیردولتی دیگر که به لحاظ مالی در موقعیت مناسب تری قرار دارند متکی باشند.

++++

زیر نویس

(*) بانک جهانی با همکاری وزارت کشور طرح صندوق توسعه ملی را توسط شوراهای اسلامی و سازمان های جامعه مدنی اجرا می کند. این طرح ۶ ساله از ابتدای سال ۸۲ تا انتهای سال ۸۷ به طول خواهد انجامید. میزان سرمایه گذاری که برای این طرح در نظر گرفته شده ۲۰۰ میلیون دلار (

۱۵۰ میلیون دلار بانک جهانی و ۵۰ میلیون دلار وزارت کشور) اعلام شده است. محدوده‌های که طرح در آن اجرا خواهد شد ۱۳ منطقه حاشیه شهر در استان‌های تهران، همدان، خوزستان خواهد بود. هدف این طرح افزایش نقش سازمان‌ها و نهادهای غیر دولتی و بخش خصوصی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی و هدایت آن به پروژه‌های کوچک ذکر شده است. ((نشریه تدبیر شماره ۱۲۵ و کنشگران داوطلب شماره‌های ۱۸ و ۱۹))

(***) شبکه ارتباط سازمان‌های غیردولتی زنان در سال ۷۴ تاسیس شده است و نخستین سازمان زنان است که دارای مقام مشورتی از طرف سازمان فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی سازمان ملل می‌باشد. این شبکه ۷۰ سازمان دارای حق رای و ۲۰ عضو وابسته دارد و یک تشکیلات غیر سیاسی و غیرانتفاعی است. دبیر شبکه خانم فائزه هاشمی بودند. از سازمان‌های عضو این شبکه می‌توان سازمان‌های زیر را نام برد. فدراسیون ورزشی بانوان کشورهای اسلامی، بنیاد بیماری‌های خاص، انجمن همبستگی زنان، بنیاد زینب کبری، بخش زنان مؤتلفه، خنہ سفید مهر، روزنامه زن، جمعیت مبارزه ملی با اعتیاد، جمعیت آفتاب و انجمن روزنامه‌نگاران زن. برگرفته از جهان امروز شماره ۱۵۵